

RAFAELA EDELBAUER
TEČNA ZEMLJA

NASLOV ORIGINALA

Das flüssige Land

Raphaela Edelbauer

© 2019 KLETT-COTTA - J.G. COTTA'SCHE BUCHHANDLUNG NACHFOLGER
GMBH, STUTTGART

THIS EDITION IS PUBLISHED BY ARRANGEMENT WITH MICHAEL GAEB
LITERARY AGENCY, BERLIN

© ZA SRPSKO IZDANJE IMPRIMATUR, 2024.

IZDAVAČ:

Imprimatur d.o.o.

Miše Stupara 4

Banja Luka

info@imprimatur.ba

ZA IZDAVAČA: Boris Maksimović

LEKTURA: Marija Pejić, Sonja Lero Maksimović

DIZAJN KORICA: Dragana Vasić

GRAFIČKA PRIPREMA: Sonja Lero Maksimović

ŠTAMPA: Skandi s.p.

ZA ŠTAMPARIJU: Mladen Spasojević

TIRAŽ: 500

GODINA: 2024.

ISBN: 978-99976-53-52-9

Bundesministerium

Kunst, Kultur,

öffentlicher Dienst und Sport

Sva prava zadržana. Nijedan dio ove knjige ne može se reprodukovati niti koristiti u bilo kojem obliku bez prethodne saglasnosti izdavača.

Rafaela
Edelbauer

TEČNA
ZEMLJA

Prevod:
Tajda Dedić

1.

U ranim jutarnjim časovima 21. septembra 2007, prosula sam otprilike dvjesta militara kafe po svom mobilnom telefonu koji je u tom trenutku prodorno zazvonio i, duboko potresen nepoznatim brojem, tako iznenadno zahtijevao da se javim da nisam imala vremena da odložim šolju. Iznervirana zbog prekinutog posla, tek sam nakon nekoliko sekundi shvatila s kim razgovaram. Na telefonu je bio policajac koji me je bez uvoda i dugih formalnosti obavijestio da su prethodne noći moji roditelji poginuli u saobraćajnoj nesreći. „Poginuli?“, pitala sam, iako sam to odmah razumjela. Dok sam buljila u članak o vektorskim prostorima i zamišljala kompleksne skalare kako plešu pred mojim očima, izvršna vlast mi je objasnila šta se dogodilo: crveni audi, s registarskim oznakama po kojima su identifikovali moje roditelje, prošle je noći vjerovatno skrenuo s ceste i poput odrona skliznuo preko gomile šljunka u blizini Zirntala. Neobično je, objasnio mi je službenik, to što nijedno od njih nije imalo nikakve povrede, niti tragove ugnječenja. Auto je na jednom mjestu razbijen, kao posljedica udara u bankinu, ali mnogo toga ukazuje na to da ovo nije bio uzrok smrti.

Vozilo se nakon udara naizgled beskrajno sporo pomjeralo prema obronku, da bi se poput insekta na samrti tromo prevrnulo na leđa i na

kraju skliznulo u dubinu nježno bruseći liticu brda. Pad, koji je sa semerinške brze ceste zbog visoke magle bio potpuno nevidljiv drugim vozačima, okončao se, vjerovatno beščujno, u jednom hrastu lužnjaku – rekao je policajac.

Sjedila sam na krevetu u grudnjaku i donjem dijelu pidžame, s laptopom na koljenima i otvorenom skicom svog uvodnog predavanja, našavši se odjednom u središtu slike sa greškama u perspektivi: uglovi mog stana, parka pod mojim prozorom, uglovi svake stolice, svakog regala škripavo su se kretali prema međusobnim uklještenjima. Muškarac na telefonu neometano je nastavio da izvršava svoj zadatak glasnika: zbog toga je neosporno da smrt nije nastupila usljed sudara, niti su za ovu nesreću krivi radovi na putu (ovo je naročito istaknuo). Tačan uzrok smrti saznaće se narednih dana nakon patološkog vještačenja, rekao je i ja sam u njegovom glasu čula kako oscilira između dikcije saobraćajnog i kriminalističkog policajca, te zaključila da je i on prvi put u ovakvoj situaciji. Ali tad smo se već mehanički pozdravili i spustili slušalicu.

Provela sam jedno beskonačno prijepodne u pidžami prevrćući se s jedne na drugu stranu. Iz kreveta sam kroz prozor posmatrala metronomski precizna svjetla na semaforu, sve više gubeći nadu da će se u meni nešto desiti. Umjesto toga, obuzela me je misao koja je postepeno postajala sve izvjesnija: ja sam očigledno bila dio jedne računice, jednog ceremonijala koji je utvrđen još prije mog rođenja i koji će se sad razmotati. Kosmička orguljica počela je da se vrti. Sve uloge su podijeljene, zupčanici

naliježu jedan u drugi, svi cilindri u mehanizmu čekaju da budu pozvani na žalovanje: naravno, ja ću organizovati sahranu.

Čim mi je ova rečenica prošla kroz glavu, mogla sam da se pomjerim. Obukla sam se: nove štrample svilenkasto su sjajile kad sam ih izvadila iz pakovanja. Skuvala sam kafu i otvorila Eksel dokument. Narednih sati sastavljala sam spiskove, upisivala u mejling listu sva imena ljudi koje bi trebalo obavijestiti, skupljala adrese pogrebnih preduzeća i uzorke za kartice saučešća. Pokrenula sam se i odgodila svoje poslovne dužnosti. To znači da sam prvo morala otkazati predavanje i konsultacije s mentorom za postdoktorski rad.

„Nema problema, Rut, odmah ću ti poslati potvrdu za vanredni dopust”, nježno je rekla sekretarica instituta. „Obavijestićemo studente da tvoja predavanja počinju sedam dana kasnije.”

U međuvremenu je već otkucalo podne i pošto je bio petak, iz nove zgrade instituta, preko puta, istrčali su studenti i počeli da se guraju u tramvaje vojničkim korakom; u rukama koferi kojih se što prije žele otarasiti, a u njima prljavi veš koji će njihova gornjoaustrijska ili štajerska majka za nekoliko sati ubaciti u veš-mašinu. Osjećala sam se tako skućeno, kao da se cijeli moj nijemi stan skupljao oko mene. Prisilila sam dah da se uskladi, zatvorila oči na par minuta i čekala da mi se puls opet vrati u ravnotežu. Ipak, pritisak se odnekud oslobodio: zaplakala sam glasno ali kratko, mislila na čvrsti zagrljaj mog oca, na parfem moje majke, kako smo sjedili za stolom za ručavanje, pjevali za advent,

prepirali se – vratila sam se u krevet uz hiljadu malih trenutaka koji su u potpunom neredu preplavili moje misli. Ali sve je to trajalo kraće od treptaja oka. Bol je odmah samostalno nestala, kao da moje tijelo nije bilo sposobno da je zadrži, a njeno mjesto zauzelo je ništavilo.

Opet potpuna tišina: samo se iz plinskog bojlera čulo kuckanje. Trebalo je odmah nešto uraditi protiv te nelagode. Potražila sam dva zanaksa u ormariću, legla na kauč i umotala se u deku. Prethodni sati su me toliko iscrpili da sam konačno usnula: kauč se sumorno utapao u zid dnevnog boravka i u sivkastu, oblačnu atmosferu ranog popodneva.

Kad sam došla sebi, moja leđa su nosila težinu pokretnog tereta. Ruke su se spustile na moja ramena i uvjerile da sam u šoku. Zaista, sjećanje: otvorila sam vrata tetki i dvjema rođakama, koje su kratko poslije mene saznale vijest. Svaka je čvrsto stegnula punđu na potiljku i obukla crninu, tako da su sve tri izgledale potpuno identično.

Tetka me je zagrlila i na sto spustila hranu koju je donijela, jer je opravdano predosjećala da cijeli dan nisam pojela ni zalogaja.

„Rut, znaš da ti možemo pomoći u kući i sa svim ostalim. To je najmanje što možeš očekivati.” Tetka je licem bila okrenuta prema meni, ali su njene rečenice stizale sa zakašnjenjem. Ubrzo smo vodile ozbiljan razgovor o detaljima sahrane kad mi je iz ruke ispala čaša u koju je neko za vrijeme mog mentalnog odsustva usuo sok od narandže. Vidjela sam da tečnost nesmetano curi pod kauč i to mi

uopšte nije zasmetalo. Sto se izvlačio ispod mojih ruku, namještaj mi je postao stran. Maramice koje su rođake izvadile, telefoni koji su vibrirali u akordu, sunčev disk koji putuje preko nebeskog svoda, suze koje ritmično padaju iz mojih i tuđih žlijezda određivali su takt, moja pluća širila su se u prazan prostor. Postupci su iskakali iz svojih logičnih odnosa, pomislila sam. U šoku si, ponavljala je besmisleno jedna od rođaka mazeći me po glavi u suprotnom smjeru.

Tetka mi je u pauzama između trubolikog ispuhivanja prepunog nosa objasnila da je vječna i neupitna želja mojih roditelja bila da budu sahranjeni u Gros Ajnlandu. „Gros Ajnland”, ponovila sam nekoliko puta pokušavajući da se sjetim ovog imena na koje sam već dugo bila zaboravila: „Gros Ajnland, Gros Ajnland, Gros Ajnland”. „Gros Ajnland”, izdeklamovala je tetka kao amin, na šta sam ja odmah skočila na noge.

(Gros Ajnland: ovo ime sam posljednji put čula prije dvadeset pet godina i otkrila ga te večeri u jednom škakljivom *dežaviju* koji nadražava čula. Kao veliki broj ljudi koji su se radom izdigli iz skromnih životnih uslova, moji roditelji su cijeli život pažljivo krili svoje ruralno porijeklo. U tome su daleko prednjačili u odnosu na ostale: koliko se mogu sjetiti, mi nikad nismo posjetili zavičaj mojih roditelja, a pošto je tetka, majčina polusestra, odrasla u Gracu, a očeve rodbine od samog početka nije bilo, nisam poznavala nikoga ko je ikad bio u Gros Ajnlandu.)

Moram odmah krenuti, objasnila sam, kako bih obavila sve u Gros Ajnlandu. Znala sam da

moram poći sama, i to odmah, pa sam zamolila tetku da o tome sad ne može biti rasprave. Htjela sam da saznam da li je moguće dobiti grobno mjesto na željenom groblju, jer bez toga se ne može dogovoriti ni transport tijela. Potrebno je pronaći gostionicu, starijima obezbijediti pansione sa sobama u prizemlju, nesumnjivo i manju kapelu sa duvačkim orkestrom i mramornim anđelima, zaključila sam i odlučno odgurala dva rodbinska tijela prema vratima. Imala sam neizdrživu potrebu da budem sama. Držale su me za ramena, ali sam se iskobeljala iz stiska dok sam bezuspješno pokušavala da ih utišam.

„Molim te, javi nam se ujutro da se ne brenemo”, čula sam još jednom i onda vidjela tetku kako s pratljom nestaje u stubištu. Odmah sam se počela pakovati za put ignorišući telefon koji je skoro bez prestanka zvonio. Bila je to sva moguća rodbina koja izjavljuje saučešće ili pokušava iznuditi tačne okolnosti smrti, pa sam, otprilike nakon petog poziva, odlučila da ga isključim. Noć je već padala i brisala konture daščica parketa, na koji sam slagala svoju odjeću. Moj prtljag se sastojao iz sljedećeg: pet majica, dvije bluze, dvije haljine, četiri para hlača (jedne od njih kratke), jedan mantil, sedam pari čarapa, pet gaćica, četiri grudnjaka, dva peškira, patike, sportske cipele, štikle i gležnjalice, jedan laptop, zanaks, fenobarbital, modafinil, oksikodon, MP3 plejer, deset knjiga (Vitgenštajn, Zerner, Maks Brod, Tristan Cara, šest standardnih djela iz fizike) i jedan neseker s kozmetičkim proizvodima. To je sve što ću imati naredne tri godine.

U tom trenutku htjela sam se riješiti svog stana kao para starih cipela.

Preskočila sam stepenice, sjurila s petog sprata na prizemlje i ušla u auto. Tako mora biti, pomišljala sam grozničavo dok sam palila auto – moja je dužnost pobrinuti se za dostojanstvenu sahranu.

Kad sam napustila Beč, osjetila sam beskrajno olakšanje: moja pleća su se oslobodila jednog tupog pritiska. Učinilo mi se sudbonosnim kad sam kod Alanda naišla na kotlinu i počela sve dublje da se uvlačim u crnu kulisu. Kratko sam razmišljala da li da nekom od prijatelja ispričam o svemu što se desilo, ali ta ideja me odbijala. Ulice su bile puste i oko dva sata poslije ponoći auto-put se priljubio uz krajolik, o kojem sam, naravno, mogla samo da nagađam u ovoj obavijajućoj tmuni. Tek kad se ispred mene moćno pojavio kameni paravan Seme-ringa, nešto se promijenilo. Uranjanje kao pod deku: iglena iridescencija isparavala mi se eterično u mozak; spustila sam sve prozore i osjećala kako se moj auto iznutra puni jesenjim zrakom. Mirisalo je tako dobro i svježije, da mi je aroma vanilije vunderbaum drvceta odjednom zasmetala – skinula sam ga s retrovizora i izbacila kroz prozor.

Nasumično sam izabrala lijevi izlaz – nisam imala pojma kuda zapravo idem. U stvari, znala sam: u Gros Ajnland, ali sam krenula na put bez ikakve predstave o tome gdje se Gros Ajnland nalazi. Da bih se nekako utješila, pojačala sam radio, iz kojeg je urlikala Dženet Džekson, ali ubrzo su je progutali šumovi vjetrova koji su se probijali u auto. Vazduh natopljen vlagom zviždao je kroz prozor; u mraku

koji se odozgo sručio tek nejasno sam vidjela nadvijene krošnje. Pošto nikad nisam bila sjajan vozač, teško sam kontrolisala vremešni ford: vjerovatno sam greškom skrenula na šumsku cestu, jer su točkovi povremeno klizili kao da vozim po golom tlu; nisam nalazila prostor da okrenem auto. A onda sam ipak stigla na asfaltiran put i za trenutak mi se učinilo da vidim putokaz, ali sam izbliza shvatila da je to bila samo velika grana, pa sam opet počela da se spuštam nizbrdo. Osjećala sam da se zagrijavam, da me nose kopnene mase koje su se, šljapkajući, međusobno potiskivale. Onda sam uz serpentine krenula gore. Sad mi je prvi put postalo jasno šta sve ovo znači: oboje mrtvi, oboje istovremeno poginuli, i to na nekakvoj proklesnoj cesti u nedođiji.

Kako je pejzaž postajao sve više planinski, tako su se u ostrim stijenama valovi prefinjenije počeli smjenjivati, ceste su postajale strmije, šume neprohodnije. Vidjela sam male talase kako izranjaju svuda po krajoliku, razbijaju se i ponovo nestaju. Činilo se da vjetar pomjera šumu, šuma je potiskivala maglu, a magla je pritiskala livade koje su se uzdizale među oblake. Prizor me je potpuno ganuo: ono što me dosad držalo u svijetu bilo je izbačeno iz kolosijeka. Čitava se zemlja ispod mene uzdizala, vozila sam se preko talasa jedne tečne mase. Ruke su mi se tresle dok su stiskale volan, a od grčeva mog napetog tijela auto se opasno ljuljao. Morala sam se izvući iz stiska zemlje, pa je u tom trenutku najavljeno odmorište došlo kao znak s nebesa.

Čim sam stupila na beton, dojmovi su se smirili. Ovaj klozet – najbanalnije od svih mjesta

– vratio me u stvarnost. Iza još uvijek neprozirnog zida kiše ugledala sam pričvršćen mobilijar za sjedenje, prekriven korištenim maramicama i plastičnim posuđem. Ova ručno sklepana konstrukcija, iako odvratna – tu su se mogle naći polovine viršli, pročitani porno-časopisi i tamponi bačeni na utabane puteljke – u tom trenutku mi je bila spas. Zemlja je prestala da se tresе.

Minut nakon što sam ugasila motor, počela sam da se smrzavam i pošto sam pretpostavljala da u klozetu radi grijanje, zgrabila sam vreću za spavanje i pošla preko omekšane livade prema kućici. Nisam osjećala gađenje, preneraženost, nepripadanje – preostalo mi je jedino da se namjestim na ve-ce šolju i utonem u san.

Kad sam se narednog jutra probudila, učinilo mi se da je prošao tek koji trenutak, ali je neko tako snažno šutirao cipelom pregradni zid da je čitava konstrukcija podrhtavala. Trebalo mi je nekoliko minuta da vratim osjećaj u nogama, da pokrenem svoju ukočenu kičmu i da se usudim uputiti u pravcu vrata, odakle me je nekoliko glasova grdilo. Naposljetku sam otključala. Korpulentni muškarac, obučen u plavi kombinezon, progurao se tako žustro u kabinu da me je bez ikakve pomoćne sile uspio izgurati – odmah sam napustila toalet. Red je bio ogroman; štaviše, prenočila sam u muškom toaletu. Praćena zvižducima i galamom, došla sam do svog auta – vrat mi je bio ukočen, a proteklo veće ostalo mi je u glavi kao tuđe sjećanje.

Ali vazduh je ipak bio blag i dok sam se čudila ovom iznenadnom naletu toplote koja se miješala s mirisom svježih natopljenih livada, shvatila sam da se nalazim u šumama. Oko kućice s toaletom, u kojoj sam provela noć, usred pejzaža nalik na polje vrijesa, mogle su se vidjeti grupice drveća kako se na horizontu spajaju u jedan okean. Veksel, sinulo mi je; kad sam jučerašnje lutanje rekonstruisala na mapi, zaključila sam da sam vjerovatno završila u jednom klancu blizu Fajstrica. Auto je blago propatio, s primjetno oštećenim auspuhom i branikom – dvije tanke žice držale su ih u vazduhu pedalj iznad zemlje. Izvukla sam auto-kartu duboko gurnutu u vrata kako bih istražila kuda uopšte treba da idem. Gros Ajnland – ovog imena nije bilo u glosaru, a očigledno sam bila previsoko da bih uhvatila internet. Pažljivo sam preglédala sve dodatne karte na kojima je bio ucrtan predio oko Veksela, ali bez uspjeha. Dakle, ostao mi je telefonski poziv: preko informacija sam dobila broj Vlade Donje Austrije, a od njih broj lokalne službe:

„Dobar dan”, rekla sam, „tražim opštinu koja se zove Gros Ajnland u području Veksela.”

„Gros Ajnland?”, pitala je gospođa izvikujući glasove u slušalicu. „Ne, u Donjoj Austriji ne postoji opština s tim imenom.”

„Nemoguće.”

„Ali područje Veksela je na granici sa Štajerskom – možda je opština na njihovoj teritoriji. Daću vam njihov broj”, predložila je gospođa. Dakle, nazvala sam ovaj put državnu upravu Austrije, ali ne, to mjesto ne postoji ni u njihovom registru.

„Možda se radi o nekom spajanju, inkorporaciji dvaju mjesta?“, pitala sam puna nade. Pauza.

„Ne. U Austriji nikad nije postojao Gros Ajnland.“

Prekinula sam bez odgovora i neko vrijeme nijemo sjedila na haubi auta. Tek sad, kad sam ga morala pronaći, shvatila sam koliko sam malo znala o Gros Ajnlandu: samo to da se vjerovatno nalazi negdje u području Veksela, jer to su govorili moji roditelji kad bi ih neko pitao. Ali ja ih godinama nisam pitala ništa u vezi s tim. Ne zato što mi je bilo neprijatno ili zato što je to bila tabu tema, već zato što nam se prošlost činila nevažnom. Raspusti su bili prilika da što brže otputujemo, po mogućnosti da zatvorenih očiju avionom pobjegnemo s kontinenta – nikad da dublje uronimo u takozvano porijeklo ili da skijamo poput svih ostalih, koje smo krišom zbog toga prezirali.

Ono što su mi rekli između redova sad mi je glasno odzvanjalo u glavi: sjetila sam se svoje majke kako prepričava da se u Gros Ajnlandu može merdevinama spustiti u podzemlje. „U jednoj vlažnoj pećini, visine sigurno pet ili deset metara, bilo je dijelova aviona od kojih smo mi, djeca, pravili jazbine. Limena vrata, tenkovske staklene šajbe i između njih krila na kojima se moglo klackati“, rekla mi je.

Od oca sam čula jednako magičnu priču: prije nego što ću krenuti u peti razred, jedne prilike kad smo zajedno sjedili umotani u našem dnevnom boravku, pred tajnovitim pucketanjem vatre u peći na drva, govorio mi je o čovjeku zvanom Drvosječa Hans, koji je kupio šupu pored njegove roditeljske

kuće. Bila je zima i moj tata je usred priče, dok je ustima prinosio šolju, prolio po bradi malo crnog čaja, koji je onda kapao, poput nekog stalaktita, na moje noge.

Drvosječa Hans se svako veče tačno u deset sati zaključavao u šupu. Tu je skupljao, šaptao mi je otac u uho, srca svih sisara – redao ih je jedno pored drugog u boce s formaldehidom; među njima se našlo i jedno ljudsko, mada niko nije znao odakle. „A mi smo kao dječaci”, rekao je, „bacali kamenje na prozor, uzbuđeni i prestravljeni do ludila, samo da bi se Hans pojavio s jednom od svojih flaša za zimmnicu.”

Bio je to prvi od onih rijetkih momenata kad sam slušala da prepričava nešto iz svog djetinjstva. Ali šta sad znači jedna takva jeziva priča? Ja nisam znala gdje se nalazim.

2.

Drugu noć provela sam klečeći na podu u jednom pansionu u Kirhbergu na Vekselu. Krevet i noćni stolić bili su presvučeni teškom, tamnom, drvenom oplatom. U ormaru je stajala Biblija, a na zidu kalendar događaja turističkog udruženja iz 1998. godine. Gazdarica mi je donijela gulaš i flašu piva – bila sam jedina gošća. Polako je padala noć i jedva sam mogla da razaznam ono što je ležalo ispred mene na podu: lepeza od bezbroj papira, sa ispisanim ceduljicama koje su se granale na sve strane. *Karta sjećanja*, rekla sam sama sebi i počela od jedne skice na stranici A4 formata. Trebalo

je da poveže sve što su mi moji roditelji ikad ispričali o Gros Ajnlandu. Mapa je uskoro probujala izvan rubova premalene stranice, postala suviše voluminozna, pa sam je selotejpom spojila s još jednim papirom ne sluteći da će me bezmjerno širenje mojih misli uskoro odvesti u desetine novih papira. Ali jedno sjećanje vodilo me do sljedećeg i čim bih zapisala jednu situaciju, naredne tri bi odnekud iskočile. Postala sam odjednom svjesna da je prošlo šest sati; prostor-vrijeme bilo je zbijeno zahvaljujući gravitaciji mojih misli.

Tog popodneva, prvi put se osjetila jesen, vazduh je bio vlažan i hladan. U visinskim predjelima inje je već visilo na granama i kapalo na još toplu zemlju, dok sam ja, po izlasku iz toaleta u kojem sam prespavala, jurila u najboljem mogućem pravcu.

Pred putnikom iz Beča, koji bi htio da pređe preko planinskog prevoja, predio Veksela lepezasto se širi: mjesečev krajolik izbrazdan niskim vrhovima. Neravne površine stijena štrče i padaju nazad unutar klisura u kojima su se planinski potoci milionima godina urezivali duboko u krajolik. Naslage pirita, sa svojim karakterističnim sjajem, ulijevaju se u široke pašnjake. Područje Veksela bi, zapravo, izgledalo kao površina neke udaljene osamljene planete da na svakom grebenu ovih predalpskih masiva nije izgrađen po jedan hotelski kompleks, iz kojeg se zimi i ljeti izlijevaju rijeke njemačkih turista: penzionerske grupe, opremljene kao penjači u pohodu na K2, po cijeli dan prelaze iz jedne poslastičarnice u drugu. Novopečeni i stari

bogataši obučeni u polo majice leže na poravnatim površinama, koje je neki preduzetnik iz dijaspore prvo iskopao, izbetonirao, pa zapečatio natpisom „Hotel u prirodi”. U jednom od ovakvih mjestašaca zaustavila sam se da podignem novac, s istom, vječnom zebnjom da posljednje sedmice u mjesecu neće ništa izaći iz automata: ali eto, ipak, skoro dvjesto evra.

U podne me je glad prisilila da sjednem u jedan od hotelskih kafea: sala za ručavanje, koja podsjeća na odmorišta s auto-puta, bila je dupke puna japanskih turista koje ritmično istovaraju iz autobusa i opet pravovremeno utovaraju nazad – među njima tek par starosjedilaca, savršeno uklopljenih u ovu izložbenu stvarnost. Ukočena zbog prethodne noći, prema svemu ovom za trenutak sam ostala ravnodušna: bezvoljno sam se predala ljudskoj struji izlijevajući se s njom u unutrašnjost. Klizili smo u žalosno dugim, sporim kolonama pored vitrine s kolačima i desertima, dok nismo napokon završili na jednoj od klupa za sjedenje. Užasnulo me je to što su prodavali punč-krofne s licem Ludviga Vitgenštajna.

„Šta bi dama željela?”

Konobarica je nosila bijelu, dvorednu uniformu slastičara s austrougarskog dvora, kakvu nalazimo na starim ilustracijama. Iznenadena brzinom kojom sam primijećena, naručila sam bečki doručak i dodatno, iz nelagode, jednu Vitgenštajn krofnu, koju sam, kad su je donijeli, ostavila nedirnutu kao devocionaliju.

Dugo sam, neispavana, ispijala duplu kafu, rekonstruišući na mapi jučerašnju putanju. Rekla

bih da sam se prvo kretala paralelno uz semerinšku cestu, a onda sam se udaljila, pa sam se opet vratila u suprotnom smjeru, da bih na kraju napravila krug preko Ramsatla, Štajerzberga i Lizlinga. Zbog neprekidne vriske djece za susjednim stolom, koja su se gađala salvetama, ubacila sam sve stvari u tašnu i krenula prema autu. Pritisak vjetra grmio je iznad planinskih vrleti u jakim, neujednačenim naletima – svako stablo se ljuljalo prenoseći pokret na hiljade manjih grana, koje su u jednoj neobičnoj koreografiji zavještavale svoje interferencije pojedinim listovima, nesvjesnim o izvornom potresu. Vladala je čudna napetost, kao ona koja se javlja odmah pred pucanje; jedni o druge trljali su se ogromni oblaci, iz kojih je svakog časa prijetilo da počne padati.

Nogu mokrih do koljena, odlučila sam da moram prvo naći prenoćište. Pronašla sam nešto u narednoj opštini, Tratenbahu: oznaka na seoskoj cesti uputila me ka jednoj šutljivoj gostioničarki koja mi je uručila ključ za takozvanu *sobu za putnike*. Sama, u otužnoj, klaustrofobično uskoj komori usred ničega, opet sam preispitivala šta mi može dati korisne upute o Gros Ajnlandu, ali naposljetku sam neminovno došla do zaključka da su mi ostale samo priče mojih roditelja. Od tada pa do kasno u noć, okupirala sam se time da napravim neku vrstu misaone karte, koja je uskoro prekrivala cijeli pod i otkrivala sve što su moji roditelji ikad spomenuli o svom porijeklu. Spojila sam priče u ganglijsku mrežu, kroz koju je u kasnim popodnevnim satima napokon počela da curi krv. Iz činjenice da nijedno od njih nije moralo napustiti rodno mjesto da

bi išlo u gimnaziju mogao se izvući zaključak o veličini mjesta. Pored toga, blijedo sam se sjećala da mi je majka ispričala kako su je u vrtiću pazile časne sestre, ali ne i mog oca – zbog čega je bilo vjerovatno da su postojala dva vrtića. Onda mi se činilo da sam čula oca kako priča da su ga kao dječaka uhvatili kad je palio petarde na stepeništu evangelističke crkve. Evangelistička crkva – treba zamisliti šta je to značilo u ruralnoj Austriji. Počela sam, dakle, procjenjivati da je broj stanovnika Gros Ajnlanda bio oko deset hiljada. Onda sam shvatila da je ovakav zaključak ishitren i da se protiv njega u bilo kojem trenutku može navesti protivargument. Bilo je premalo, premalo dokaza za sve.

Trebalo je da razmišljam iz drugih, ličnih čvorova, tamo gdje nije bilo prostora za interpretacije: za Uskrs devedeset treće ili devedeset četvrte, mada na vrhuncu pubertetskog angsta, poželjela sam da izađem napolje u potragu za jajima – bila je to igra koja ni tada nije gubila svoju čar. Kada sam napokon pronašla „Legende o Zeldi: Linkovo buđenje” obješene u krošnji jabuke, moj otac i ja smjestili smo se na klupu ispod hrasta, u vrtu koji smo, samo da ga ne bismo kosili svake sedmice, nazvali engleskim.

Nijemo sam se nadvila nad svoju igricu, tata nad stručnu literaturu iz molekularne biologije – šutljivi sklad u vrtu koji miriše na proljeće. Skupili smo se u trenutku kada je blaga kiša počela da sipi, ali smo ipak ostali ispod drveta. Moj otac je herojski pokrio gejmbroj svojom knjigom, dok sam se ja trudila da sačuvam rezultat.